

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **A.N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 maja 2023 r.
wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją
wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 września 2022 r., sygn. akt II
AKa 265/21,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 9 marca 2021 r.,
sygn. akt XXI K 89/20,
na podstawie art. 532 § 1 i 3 k.p.k.

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Zawarty w kasacji wniosek obrońcy skazanego A.N. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wstrzymanie przez Sąd Najwyższy wykonania zaskarżonego wyroku na podstawie art. 532 § 1 k.p.k., jest odstępstwem od zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (art. 9 § 2 k.k.w.). Zastosowanie wspomnianej instytucji może więc nastąpić tylko wyjątkowo. Kontrola kasacyjna dotyczy bowiem prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, a więc wyroku objętego domniemaniem prawidłowości ustaleń i trafności rozstrzygnięć w nim zawartych.

Szczególne uprawnienie Sądu kasacyjnego wynikające z art. 532 k.p.k. wymaga potwierdzenia, że w sprawie zaistniały szczególne, nadzwyczajne względy

nakazujące pozbawienie w tym trybie prawomocnego wyroku atrybutu wykonalności.

Uzasadniając wniosek skarżący odwołał się do części merytorycznej kasacji, jak również zaznaczył, że dalsze wykonywanie orzeczenia obarczonego rażącymi błędami mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i nieodwracalne dla skazanego skutki. W ocenie obrońcy: a) wszelkie czynione zarzuty kasacyjne, zostały wyselekcjonowane i odnoszą się *stricto* do naruszeń prawa, bez wchodzenia chociażby częściowo w zarzuty czynione w apelacji pod adresem błędu w ustaleniach faktycznych, b) wszelkie czynione zarzuty kasacyjne odnoszą się do naruszeń prawa procesowego, uczynionych przez Sąd II instancji, czy to poprzez niewłaściwą rażąco niewłaściwą ocenę zarzutów apelacyjnych poczynioną poprzez błędne wyłożenie przepisów prawa, czy to poprzez nieodniesienie się do treści apelacji (istoty zarzutów) odniesienie się częściowe, c) ustalenia Sądu I instancji przytoczone zostały li tylko celem wskazania nieprawidłowości zaistniałych po stronie Sadu II instancji albo celem wykazania wpływu naruszeń na wynik rozstrzygnięcia, d) w kasacji co do każdego zarzutu uzasadniono w czym obrońca upatruje wpływu naruszenia na wynik rozstrzygnięcia. W tak ukształtowanym nadzwyczajnym środku zaskarżenia powołano naruszenia o rażącym charakterze dotyczące istoty procesu, a to: prawa do rzetelnego postępowania, prawa do obrony, niezapoznania się z twierdzeniami skazanego dotyczącymi istoty podejmowanej przez niego obrony, błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego dotyczącego rozstrzygnięcia o winie, ostatecznie poprzez zarzut dotyczący procesu opiniowania o psychologicznej wiarygodności świadka. Ustalenie w zakresie chociażby jednego z ww. naruszeń czyni proces wadliwy w stopniu uniemożliwiającym uznanie za zasadne rozstrzygnięcia o winie. Uwzględnienie kasacji jest, w ocenie obrońcy, realne i prawdopodobne w stopniu umożliwiającym ubieganie się przez skazanego o wstrzymanie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem. Nieodwracalności jej wykonania upatruje natomiast w wysokości orzeczonej kary, której rozpoczęcie wykonywania przy tak znacznym czasie jej trwania, spowoduje niebezpieczeństwo zetknięcia się przez skazanego z negatywnymi następstwami, w tym *odium* zarzutu, z którym stawia się w jednostce penitencjarnej.

Odnosząc się do powyższych argumentów podnieść należało, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się, że na etapie procedowania co do wstrzymanie wykonania orzeczenia, okoliczności wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo wydania orzeczenia kasatoryjnego, muszą być dostrzegalne już „na pierwszy rzut oka”, skoro procedowanie w oparciu o art. 532 k.p.k. następuje przed merytorycznym rozpoznaniem kasacji. Gdy trafność zarzutów podniesionych w kasacji nie jest – na tym etapie – oczywista, samo zwrócenie się z wnioskiem o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku nie uzasadnia odstąpienia od wspomnianej na wstępie zasady bezzwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (zob. m.in. post. SN z 9.02.2023 r., V KK 681/21). Wnioskując *a maiori ad minus* – do uwzględnienia wniosku opartego o przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie jest wystarczająca poprawność kasacji w płaszczyźnie formalnej przekładająca się na dopuszczalność tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Pomimo skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie kasacyjnej, na obecnym etapie postępowania nic nie wskazuje, jakoby wniesiona w imieniu skazanego A.N. kasacja miała walor „oczywistej zasadności”, tzn. podniesione w niej zarzuty przekonywały o trafności i skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia bez potrzeby prowadzenia pogłębionych rozważań. Niezależnie bowiem od tego, jak zasadność i skuteczność kasacji ocenia sam jej autor, rozstrzygnięcie w zakresie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku nie może pomijać – obok kasacji – także wstępnej analizy materiałów przeprowadzonego w sprawie postępowania instancyjnego. Ocena sposobu przeprowadzenia postępowania oraz zapatrywań wyrażonych przez orzekające w sprawie Sądy nie pozwalają – przynajmniej na obecnym etapie procedowania – na wnioskowanie o nieprawidłowości prawomocnego wyroku korzystającego z domniemania jego zgodności z prawem. Nie można przy tym pominąć, że również prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniesioną w imieniu A.N. postulował jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Nie przesądzając ostatecznego efektu wniesionej w sprawie skazanego kasacji, który to nadzwyczajny środek zaskarżenia będzie stanowił przedmiot rozpoznania na rozprawie, Sąd Najwyższy nie stwierdził również żadnych doniosłych okoliczności, które mogłyby spowodować nieodwracalność skutków kary

w razie jej wykonania, a przez to przemawiać za zastosowaniem instytucji, o której mowa w art. 532 § 1 k.p.k.

Warunkiem wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją wyroku nie mogą być wyłącznie normalne następstwa podlegającej wykonaniu kary pozbawienia wolności, której przecież istotą jest izolacja penitencjarna. Instytucja z art. 532 § 1 k.p.k. zastrzeżona została dla innych okoliczności, w szczególności takich, których wystąpienie w sposób nieuzasadniony zwielokrotnia dolegliwość wynikającą z konieczności przystąpienia przez skazanego do wykonania bądź częściowego wykonania wobec niego kary pozbawienia wolności (zob. post. SN z 13.04.2023 r., III KK 109/23). Taki przypadek w analizowanej sprawie nie ma miejsca. Przystąpienie do wykonania wyroku jest normalną konsekwencją jego prawomocności, do czego nawiązano na samym wstępie. Argumentem za wykorzystaniem instytucji z art. 532 § 1 k.p.k. nie mogą również być hipotetyczne, ujemne następstwa przypisania skazanemu zarzucanego mu przestępstwa ze strony społeczności osadzonych w zakładzie karnym. Właściwym instrumentem w tym zakresie mogą się natomiast okazać odpowiednie instytucje przewidziane w prawie karnym wykonawczym (por. art. 88d k.k.w.).

Z tych względów – uznając, że w sprawie niniejszej nie zachodzą dostateczne podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. – orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

(J.D.)